

Bērna ar VACTERL asociāciju komplekso vajadzību nodrošināšana agrīnā attīstības periodā: multiprofesionālas komandas darba izpēte

*Lolita Cibule¹, Zane Ūdre², Evita Dubiņina²
Olga Toropkina², Ilze Riņķe², Jūlija Ņestereca²*

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte, Latvija
² Valsts sociālās aprūpes centrs "Rīga", filiāle "Pļavnieki", Latvija

Ievads. VACTERL asociāciju diagnosticē aptuveni vienam no 10 000 līdz 40 000 dzīvi dzimušiem zīdaiņiem. Burti, kas veido nosaukumu, apzīmē šādu orgānu iedzimtas anomālijas: skriemeļi (*vertebrae*), anālā atvere (*anus*), sirds (*cor*), traheja un barības vads (*trachea-esophagus*), nieres (*ren*), ekstremitātes (*limb*). No 1980. līdz 2003. gadam Bērnu klīniskajā universitātes slimnīcā Rīgā VACTERL asociācija tika novērota septiņos gadījumos. Jau no dzimšanas bērnu ar VACTERL asociāciju ārstēšanā iesaistās dažādu specialitāšu ārstniecības personas.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mērķis – izpētīt multiprofesionālas komandas speciālistu darbu bērna ar VACTERL asociāciju komplekso vajadzību nodrošināšanai agrīnā attīstības periodā.

Lai iegūtu datus par multiprofesionālas komandas darbu, tika apkopota informācija par bērna ar VACTERL asociāciju terapiju no dažādiem avotiem: bērna attīstības kartes (ambulatorās kartes), pacienta slimības vēstures, arhīva dokumentiem, foto un videomateriāliem.

Rezultāti. Trīs gadu vecumā pacientam tika noteikta diagnoze – VACTERL asociācija, pamatojoties uz iepriekš apstiprinātiem datiem par multiplām attīstības anomālijām (anusa artrēzija, kreisās puses greizā pēda, kreisās gūžas locītavas iedzimts mežģījums, pakavveida niere, abu pēdu pirkstiem nagu hipoplāzija).

Bērna agrīnā attīstības periodā (līdz triju gadu vecumam) multiplo iedzimto anomāliju likvidācijai, funkciju korekcijai un attīstības veicināšanai tika piesaistīta plaša multiprofesionāla komanda: neonatologs, bērnu ķirurgs, bērnu ortopēds, pediatrs, rehabilitologs, infekcionists, neirologs, okulists, tehniskais ortopēds, fizioterapeits ergoterapeits, audiologopēds, speciālais pedagogs (mūzika, kustības, attīstība), ortozēšanas / protezēšanas speciālisti, bērnu masiere.

Secinājumi. Multiprofesionālas ārstniecības komandas speciālisti iesaistās iedzimto defektu korekcijā no bērna pirmās dzīves dienas, lai nodrošinātu bērnu ar VACTERL sindromu vitālās funkcijas. Ļoti agrīni šādu bērnu habilitācijai tiek pieaicināti funkcionālie speciālisti, un viņu iesaistīšanās intensitāte agrīnajā attīstības periodā ir mainīga, atkarīga no bērna prioritārajām vajadzībām noteiktā posmā.

Rezultāti liecina, ka ir nepieciešams uzlabot sadarbību starp multiprofesionālas komandas speciālistiem, lai veicinātu bērna ar VACTERL sindromu attīstību gan visā agrīnās attīstības periodā, gan vēlāk.